

علی چنانله

بخش عمده‌ای از ناراحتی‌ها و اعتراضات در یک دهه اخیر را می‌توان پیامد فروپسندی در ساخت‌های مختلف اجتماعی و ناگامی نسخه‌های امیدبخش آرتانده‌از سوی جریان‌های سیاسی به رسمیت شناخته‌شده در چارچوب مناسبات و گفتمان سیاسی موجود دانست. در ابتدا شاهد بروز و نمود اجتماعی این فروپسنگی به صورت بی‌فناونی و رخسوت اجتماعی و ناامیدی از هرگونه ظرفیت درونی برای برپایی فرهنگ و وضعیت موجود و امکان گشودن راهی امیدبخش به سوی آینده بودیم که به صورت سیاست‌زدایی تصمیم‌یافته از تیرها و افکار مسلط اجتماعی به معنای بی‌میلی به هرگونه کنش سیاسی نمود عینی پیدا کرده بود. این شرایط، به‌تدریج زمینه‌ساز فعال‌شدن بخش‌ها و نیروهای از جامعه‌شد که با پیش‌از این امیدوار بودند.مطالباتشان در چارچوب تلاش‌های جریان‌های اصلی به رسمیت شناخته‌شده. محقق شود یا اینکه صف‌آرایی تیرهای سیاسی به گونه‌ای بود که امکان بیکری مستقلانه مطالباتشان را از آنها سلب کرده بود.

عسده این تیرهای اجتماعی به فعلیت درآمده عبارت‌اند از کارگران و طبقات محروم جامعه (با محوریت عدالت اقتصادی و اجتماعی، زنان (با محوریت عدالت و برابری جنسیتی)، قومیت‌ها و گروه‌های متکثر فرهنگی (با محوریت تکثر فرهنگی و عدالت اجتماعی) و جوانان (با محوریت تنوع سبک زندگی). ویژگی مشترک این نیروهای اجتماعی وضعیت حاشیه‌ای و پیرامونی آنها در مناسبات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی برآمده

طیبه سیاوشی، نماینده سابق مجلس در گفت‌وگو با «شرق» درباره مطالبات زنان:

وقت شنیدن صدای زنان است

«سنولان باید مطالبات زنان را گوش کند و بعد از این همه سال که حرف زدند، دایلوگی را با جامعه زنان تمرین کنند. ببینند چه نتیجه خوبی می‌رسند.»

این بخش‌ی از گفت‌وگو طیبه سیاوشی، نماینده سابق مجلس شورای اسلامی، است. او زمانی فعال‌ترین نماینده مجلس در حوزه زنان بوده است. تمام تلاشش را کرد تا بتواند قوانین را به نفع زنان کند. طیبه سیاوشی ۵۶ساله، همچنان دغدغه اصلی‌اش مسائل زنان است، برای همین این روزها در خانه‌اش دربارهٔ زنان بیشتر می‌خواند و می‌نویسد. خودش می‌گوید تجربه این روزهای متفاوت است؛ اما اینکه نمی‌تواند کاری برای این زنان کند، شرایط را برایش سخت کرده است. در گفت‌وگویش هم به مسائل و مشکلات آباشه‌شده زنان اشاره می‌کند و می‌گوید: «جامعه ما یک جامعه مردسالار است. جامعه بهای کمتری به زنان می‌دهد و زنان دیده نمی‌شوند. متأسفانه برخی از سنولان هم قدرت شنیدن صدای زنان را ندارند؛ یعنی اینکه شنشند و صحبت‌های طرف مقابل مخصوصاً مطالبات حوزه زنان را گوش کنند. به نظرم در این زمینه خیلی ضعیف عمل کرده‌اند. این گفت‌وشنود باعث می‌شود تا بدانیام که در چه حوزه‌هایی باید کار انجام شوده. او نکاهی هم به مطالبات زنان داده است؛ زناتی که معترض بودند، طعم تبعیض و تحقیر را چشیدند. مثل قوانینی که در حوزه ازدواج است که تقریباً اکثریت زنان جامعه با آن درگیر هستند، طیبه سیاوشی دربارهٔ مطالبات و مسائل زنان به سوالات خبرنگار «شرق» پاسخ می‌دهد.

- چند وقت پیش، معاون زنان و امور خانواده درباره عملکرد این معاونت اعلام کرد** که در این مدت به اندازه ۱۰ سال برای حوزه زنان کار انجام داده‌ام. شما به‌عنوان کسی که یک دوره در مجلس بیکبر مسائل زنان بودید و یک دوره هم در معاونت زنان مسائل و مشکلات زنان را بیکبری می‌کردید، نظراتان درمورد یک سال گذشته این معاونت چیست؟
در این روزهای سخت که بیشتر به مسائل زنان مرتبط است، به نظرم کسانی که مسئولیت اجرایی دارند، باید با احتیاط بیشتری در این حوزه صحبت کنند. دربارهٔ حوزه معاونت زنان باید بگویم که این معاونت مأموریت‌های تعریف شده و وظایف معینی دارد که براساس آن کارهایی انجام می‌دهد. خودم در دولت قبل از یک حوزه خاص شروع به کار کردم، اما این فعالیت‌د در قالب مأموریت و وظایفی بود که معاونت امور زنان و خانواده داشت. می‌خواهم بگویم برخی از کارها یک فرآیند بود و کاری نبود که به محض اینکه ما به معاونت برویم، آن شروع کنیم. ما دائماً هم گزارش می‌دادیم. حتی من ای گزارش‌ها را به خبرگزاری‌ها ارسال می‌کردم تا گزارش‌ها ما را دیده‌اند و اگر قرار است سوالاتی شود، از ما پرسند. اگر هم نقدی بود، ما در راستای بهبود کارمان آن نقد را می‌گرفیم. از سوی دیگر دستگاه‌هایی که مأمور هستند و می‌خواهند نظرات کنند، بتوانند نظرات کاملی روی این فرآیند و کار دراد رایج می‌شود، دانسته باشند. فکر نمی‌کنم کار در معاونت امور زنان و خانواده بوده که به این سرعت و در یک یک‌سال انجام شده باشد؛ چون ما ملت امور زنان و خانواده ریاست‌جمهوری را نگاه می‌کنیم و هیچ موردی از کارهای انجام‌شده، کارهایی که باز کارهای انجام‌شده دولت یازدهم و دوازدهم روی سایت وجود ندارد، البته این موارد به کلی حذف شده‌اند. بنابراین امکان مقایسه هم دوازدهم هم در اندازه که شما مقایسه کنید و ببینید سیاست‌وردهای این معاونت در این یک سال به اندازه آن چهار سال بوده است یا خیر؟ فکر می‌کنم یکی از کارهای مهمی که در حوزه معاونت امور زنان و خانواده باید انجام شود، ارسال لوایح در زمان براساس سن این موضوع را دیدند یا اطلاعاتی داریم. به هر حال ما یک سال مسائل حوزه زنان هستیم و چنین موردی را شنیدیم و ندیدیم. یکی دیگر از وظایف معاونت امور زنان و خانواده حوزه قوانین است. سنولان این حوزه باید لوایحی را آماده کند تا به دولت ارسال شود و در کمیسیون‌های دولت بررسی شود تا بتوانند به نفع جامعه اقدام کنند. دولت اینجام دهند. در این زمینه هم باید که معاونت چه کرده است.
- در این چند ماه و وقایع اخیر موضوع و مطالبات زنان مطرح شد. شما واکنش‌های خانم غفری را به‌عنوان معاون امور زنان چطور ارزیابی می‌کنید؟ آیا خانم غفری با جامعه زنان که معترض بودند، همدل و هم‌صدا هستند یا خیر؟**
مهم‌ترین است نسیب به مسائل فعلی جامعه معترض هستند و آنها در فضای جاری می‌نویسند. برخی از این زنان گروه‌ها هم مرجع ما را تشکیل می‌دهند. سرمایه‌ها روزنامه می‌نویسند یا استاد دانشگاه هستند و اظهارنظر سیاسی می‌انجامی می‌کنند.
- برای من که یک دوره مسئولان زنان هستم، موضوعی که با بنیادناشان متوجه شدم، این بود که عده‌هایی را می‌دادند، اینکه مثلا درمورد سبیلی خوردن یک خانم در خیابان یا مواردی مشابه قول بیکبری می‌دادند و بعد نتیجه‌ای هم اعلام می‌کردند، باعث سرخوردگی زنان می‌شد. در این چند ماه، مسائل حوزه زنان بیشتر مطرح بود، خوب می‌شد که جلسه گفت‌وشنود در دانشگاه یا مدرسه می‌گذاشتند. اما متأسفانه برخی از مسئولان ما خیلی خود قدر متشن بودند، یعنی یعنی اینکه شنشند و وضعیت‌های مختلف مقابل مجلس موضوعات حوزه زنان را گوش کنند. به نظرم در این زمینه خیلی ضعیف عمل کرده‌اند. این گفت‌وشنود باعث می‌شود مطالبات زنان را بشنوند و بدانند در چه حوزه‌هایی باید فعالیت انجام دهند. در حالی که من در معاونت بودم و سه سال قبل از آن فعالیت‌هایی انجام شده و خانم غفری می‌توانستند این فعالیت‌ها را رصد کنند، مطالبات را ببینند. براساس**

از صف‌آرایی جاملان گفتمان‌های مسلط رقیب در جامعه است. به فعلیت درآمدن این نیروهای اجتماعی به دلیل موقعیت حاشیه‌ای و پیرامونی آنها می‌تواند نیدبخش امکانات اجتماعی جدید و گشوده به آینده در جامعه باشند که پیش‌ازین در چارچوب نظم سیاسی و اجتماعی آمده از رقابت انحصاری میان مردان میاسال طبقه متوسط مرکزتربیه و مردمان سنتی، نادیده گرفته شده یا ناروا تلقی بودند. دراین‌میان زنان به لحاظ موقعیت حاشیه‌ای و پیرامونی بودن از وضعیت خاصی برخوردار هستند. زنان از این مزیت برخوردارند که به لحاظ هستی‌شناختی، پیش از دیگر نیروهای اجتماعی تازه به فعلیت درآمده، زیست در تاقی انواع مختلف پردها و به‌حاشیه‌راندگی را تجربه کرده و به‌این‌ترتیب آگاهی و فهم عمیق‌تری از موقعیت پیرامونی داشته باشند. مراد از موضع زنانه، همین موقعیت پیرامونی زنان است که موضع تاقی انواع پردها و کنارگذاری‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و… است. البته موضع زنانه، صرفاً مقوله‌ای جنسیتی نیست؛ بلکه ناظر به هرگونه تجربه زیستن در موقعیتی اجتماعی است که محصول زیستن در تاقی انواع پردشدگی و حاشیه‌راندنه‌شدگی اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و… است. اما وصف آن را زنانه‌بودن به این دلیل است که زنان پیش از سایر اقشار و گروه‌های اجتماعی دیگر، فارغ از طبقه، قومیت، و… در تجربه زیستن در چنین موقعیتی با هم شریک هستند.

ایده موضع زنانه مبتنی بر بندیش آگاهی به‌مثابه یک امر هستی‌شناسانه است. درک و تجربه فهم زیست پیرامونی ووقوف واذعان به نابرابری‌ها، پردها و تبعیض‌های مترتب بر آن، بیش از آنکه مسئله‌ای معرفت‌شناسانه یا محصول تلاشی فکری و نظرواره‌ای باشد، مولود و نتیجه زیستن در موقعیت پیرامونی و به تعبیر امری هستی‌شناختی است. از این منظر، هرگونه زیستن در موقعیت مرکزی و مسلط، مسبب درگی نمود است؛ بلکه خواسته زن، دانما نابرابری‌ها و کنارگذاری‌ها تنیده‌شده در وضع موجود، بدیهی و موجه جلوه‌اند این شرایط یا حتی اکثر آنها بوده و به‌این‌ترتیب، افراد را به سمت و سوی رویکردی محافظه‌کارانه و غیرانتزادی در نسبت با وضع موجود و مناسبات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مسلط بر آن، سوق می‌دهد. در مقابل زنان به دلیل زیستن در موقعیتی پیرامونی و تجربه پردها و به حاشیه راندگی‌ها و تبعیض‌های مضاعف در این موقعیت، از این ظرفیت و قابلیت‌تانگید می‌شود به‌عنوان بیک امکان بافوق و نه یک ضرورت و الزام) برخوردار هستند که درکی کامل‌تر از آرزادانه‌تر از نتاهاضات و تصادها و انواع مناسبات نابرابر نهفته در وضع موجود داشته باشند و به‌این‌ترتیب در وضعیت ناگامی نسخه‌های امیدبخش آرتانده‌از سوی جریان‌های سیاسی و فروسنگی اجتماعی و سیاسی مترتب بر آن، می‌توانند زمینه‌ساز تصور امکانات جدید و گشوده بر آینده‌ای متفاوت باشند. به عبارت دیگر موضع زنانه به لحاظ هستی‌شناختی، ماهیتا موقعیتی بافوق «ابست امکانات جدید» گشوده به آینده و «تمامام» است. «تمامام» نه به معنی «ناقص» این‌گونه که

از منظر روان‌کاوی مردمحور به هویت‌یابی ناقص زنان تعبیر شده است؛ بلکه «تمامام» به‌مثابه موقعیتی دالما در حال شدن و زاینده امکانات جدید در برابر وضع موجود به‌عنوان یک امر محقق و تمام‌شده یا ضرورتی محموم و از پیش مقدر است و شاید سردرگمی روان‌کاوی در پاسخ به پرسش‌های بنیادین «زن چه خواهد» و «جنسیت زن» مرکزتربیه و مردمان سنتی، خواسته زن چیزی ثابت و از پیش تعریف‌شده نیست؛ بلکه خواسته زن، دانما در حال شدن و ناظر به کشف، تکمیل و زایندگی مستمر امکانات جدید و گشودن راهی فراتر از فروسنگی‌های هرگونه وضع موجود به‌مثابه یک موقعیت تمام و تحقق‌یافته یا ضروری است. همان‌گونه که پیش‌تر گفته شد، موضع زنانه، مقوله‌ای صرفاً جنسیتی نیست؛ بلکه همه تیرها و گروه‌های اجتماعی فارغ از جنسیت، به میزان تجربه زیستن در شرایط طره و به حاشیه رانده‌شدن می‌توانند به‌راهی از موضع زنانه دانسته باشند. باوجوداین زنان علاوه بر تجربه زیستن در تاقی مجموعه بیشتری از پردها و به حاشیه راندگی‌ها، در تاقی با مؤلفه‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی پیش از هر نیروی اجتماعی دیگری در این دیگر تیرهای متنوع بیرونی مختلف اجتماعی اعم از قومیت‌ها، جوانان، کارگران و دیگر تیرهای پیرامونی گشوده‌شده و از هر تیروی اجتماعی دیگری می‌توانند از این قابلیت و امکان برخوردار باشند که تجربه و فهم فراگیرتری از موقعیت پیرامونی داشته و در تلاش برای به چالش کشیدن وضعیت‌های نابرابر و گشودن راه و وضعیتی برای فرارتن از آن

به سوی یک نظم عادلانه‌تر، مطالبات خود را محدود به مطالبات جنسیتی نکرده و مطالبات دیگر تیرهای پیرامونی را نیز نمایندگی کنند؛ به تعبیر دیگر، امکانات تخلیل‌شده از منظر موضع زنانه، بالقوه شمولی‌تر، فراگیرتر و دربرگیرنده پیش مقدر است و شاید سردرگمی روان‌کاوی در پاسخ به پرسش‌های بنیادین «زن چه خواهد» و «جنسیت زن» از توان دلیل همین موقعیت فهم کرد. خواسته زن چیزی ثابت و از سوی جریان‌های سیاسی تا حد پیش، نادیده گرفته شده و به حاشیه رفته یا ناروا تلقی شده بودند. پیوندخوردن ناراحتی‌ها و اعتراضات جاری تیرهای پیرامونی، وضع موجود به‌مثابه یک موقعیت تمام و تحقق‌یافته یا ضروری کرد. تأکید بر شمولیت و فراگیری بالقوه امکانات تخلیل‌شده از منظر موضع زنانه، ناظر به این واقعیت مهم است که هرگونه امکان‌پذیری امید و منتهی‌شدن آن به آینده‌ای واقعی، مشروط به تبدیل‌شدن امید به یک «دارایی عمومی» است. دارایی عمومی که منحصر به مال و آرزوهای مردان میاسال طبقه متوسط مرکزتربین (هم به لحاظ جغرافیایی و هم به لحاظ گفتمانی و فضای اجتماعی) یا مردان سنتی نبوده و در برابر امیدها، آرزوها و مطالبات متنوع تیرهای مختلف اجتماعی اعم از قومیت‌ها، جوانان، کارگران و دیگر تیرهای پیرامونی گشوده‌شده و از هرگونه «انحصار امید» که منجر به فرارادن امیدها و مطالبات متنوع تیرهای اجتماعی در تقابل با بیکدیگر باشد، بزرگ‌کننده و دعوت‌کننده به «زندگی» و «آزادی» برای همه بوده و هیچ گروهی را طرد و مستثنا نکند. قابلیت و امکانی پریخیز کند و دعوت‌کننده به «زندگی» و «آزادی» برای همه بوده و هیچ گروهی را طرد و مستثنا نکند. قابلیت و امکانی

که امروزه در قالب شعاری مشخص نمود پیدا کرده است. شرط موفقیت کشنگری‌های اجتماعی در فائق آمدن بر فروسنگی‌های اجتماعی و گشودن راهی به سوی آینده‌ای بهتر، بریزش از هرگونه انحصار، طرد و در مقابل دعوت همه برای درگ کشنگری مدنی با حفظ تمام تنوعات و تکرهای موجود در جامعه و گشوده‌بودن به گفت‌وگوی آزاد بین گفتمان‌های مختلف، متنوع و حتی رقیب است.

مفهوم‌پردازی موضع زنانه، تلاشی خوش‌بینانه و ناظر به این واقعیت و امید است که در شرایطی که باور به ظرفیت جریان‌های سیاسی درونی جامعه برای فائق آمدن و فروسنگی اجتماعی موجود به حداقل رسیده است، موضع زنانه به‌عنوان یک ظرفیت تازه به فعلیت درآمده می‌تواند امیدبخش آینده‌ای بهتر باشد؛ آینده‌ای که رنگبوی «زندگی» برای همه را داشته باشد. و چه زین‌آز قباتی، شاعر عرب، درمیت‌بندگی زناگی و زندگی را این‌گونه شاعرانه سوده است:

تو را زنانه می‌خواهم؛ اما نه برای خودم؛ بلکه برای خوشبختی انسان/ تو را زنانه می‌خواهم/ تا زندگی بر سرزمین ما ممکن شود؛ تا زمانی که زنانه باشی حال ما هم خوب خواهد بود؛ و تا زمانی که زنانه باشی/ هر چه تیرس و تگرانی‌ای نیست؛ تو را زنانه می‌خواهم؛ چراکه تمدن زنانه است/ و خوشت‌کنند زنانه است…

«موضوعیت علمی و مدیر گروه مطالعات زنان دانشگاه علامه طباطبائی

وزارت دادگستری، تأمین تقاضل دیه و هزینه‌های درمانی، تسهیل صدور مجوز سازمان‌های مردم‌نهاد در حمایت از این قانون، تدوین آموزش مناسب برای همه افراد آموزش و پرورش در هر رده و مسئولیت، ایجاد مراکز مشاوره‌ای و ومددکاری، تحقیق و پژوهش در موضوع آسیب‌های اجتماعی، یخش برنامه‌های رسانه‌ای با هدف فرهنگ‌سازی در حوزه کرامت زنان و خانواده، تهیه دستورالعمل‌های خاص برای در دستگاه اجرائی مرتبط رسدگی به شکایات موضوع این قانون با بهره‌گیری از مشاوران و کلای دادگستری، توجه به نیازهای زنان در این حوزه و… را به عهده دارند.

همچنین مجازات شوهر در صورت علم به داشتن بیماری مسری و برقراری رابطه با همسر، خودداری غیرموجه شوهر از خروج از کشور زن و توجه به دیه زنان نیز از جمله مواردی است که در لایحه مذکور به آنها اشاره شده است. از سوی دیگر مطابق با ماده ۱۳ این لایحه مرگس با تهدید، تحریک، تشویق، تسهیل یا آموزش یا با ایجاد موقعیت فرارغیوتی موجب شود زنِ به خود آسیب جسمی وارد کند، حسب مورد اگر مرتکب آن علم به موضوع و قصد رفتار و نتیجه یا علم به نتیجه و با سواستفاده از وضعیت آسیب‌پذیر زن مرتکب اقدامات مزبور باشد، در صورتی که منجر به جرح شود، به حبس درجه ۵ و درمورد دیگر آسیب‌ها به یکی از مجازات‌های جرحه ۶ و اگر مرتکب علم به موضوع و قصد رفتار را داشته‌ش ولی قصد تسبیب یا علم به آن را نداشته باشد درمورد جرح زن به حبس درجه ۶ و درمورد دیگر آسیب‌ها به یکی از مجازات‌های جرحه ۷ محکوم می‌شود. طبق ماده ۲۲ این لایحه اجتماع وظایف دو یا چند نفر برای ارتکاب جرم قبل یا ادم‌رهایی و یا تجاوز و بختف به یک زن موجب تسبیب مجازات از سابتکین حداقل حد و حد مجازات قانونی تا حد اکثر آن خواهد بود.

ماده ۲۸ لایحه حفظ کرامت و حمایت از زنان در برابر خشونت نیز صراحتاً اعلام می‌کند «کلیه مراجع قضائی و انتظامی واحد صلاحیت در صورت مراجعه زنان برای شکایت از جرائم موضوع این قانون مکلفانند فورا و خارج از نوبت پرونده تشکیل داده و تحقیق و رسیدگی را آغاز کنند.»

همچنین طبق ماده ۵۲ این لایحه نیز «در پرونده‌های موضوع این قانون کلیه اطلاعات ن شخصیت‌دیده یا در معرض خشونت از قبیل هویت، نشانی، شماره تلفن و نوع خشونت ارتکابی محرمانه است و اشخاصی که به نحوی به این اطلاعات دسترسی دارند از جمله مراجع قضائی، انتظامی، مراکز بهداشتی، درمانی، مددکاری، وکلا مشاوران و شهود جز در موارد قانونی مجاز به افشای این اطلاعات نیستند و در صورت ارتکاب به مجازات جرم افشای اسرار شغلی و اطلاعات محکوم خواهند شد.» ودمده‌ها برای تصویب این لایحه همچنان هم ادامه دارد. ۲۲ مرداد ۱۳۸۱ قاضی قاضیسور، رئیس فراکسیون زنان و خانواده مجلس شورای اسلامی گفت که فرآیند بررسی لایحه حفظ کرامت و حمایت از زنان در برابر خشونت، در کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی به پایان رسیده است و در مرحله بعد به کمیسیون تخصصی رسیدگی خواهد شد. وی تصریح کرد: موضوعی که دربارهٔ این لایحه وجود دارد این است که پیشنهاد داده شده موردی که به این لایحه اضافه شده، جلسه‌ای در هفته‌های آینده در کمیسیون‌های تخصصی خواهیم داشت تا این اقدام انجام و سپس به صحن علنی مجلس شورای اسلامی اقاله خواهد شد. قاضیسور ادامه داد: پیش‌بینی ما این است که در هفته‌های آینده اقدامات مجلس مرتبط با این لایحه انجام شود تا با این اقدامات جدی که انجام خواهد شد، در صحن علنی مجلس شورای اسلامی برای تکمیل‌شدن در دستور کار قرار گیرد، چون فرآیند بررسی آن تمام شده است. رئیس فراکسیون زنان و خانواده مجلس شورای اسلامی دربارهٔ پیش‌بینی زمان نهایی‌شدن این لایحه در مجلس شورای اسلامی و اینکه چه زمانی به صحن علنی مجلس شورای اسلامی خواهد رفت، اظهار کرد: امیدواریم با تلاش‌هایی که در کمیسیون‌های تخصصی برای لایحه‌های پیشین این مجلس انجام شده است، در آینده‌ای نزدیک و شاید هفته‌های آینده در صحن علنی مجلس شورای اسلامی مطرح شود و نهایت به تصویب رسد. تا در نهایت زمینه‌ساز برای بیان دیدگاه و نظر قاضی مقصدی شود. فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی، پیش از این دراین‌باره گفته بود که متعقد لایحه حفظ کرامت و حمایت از زنان در برابر خشونت به‌عنوان یک لایحه مهم و اساسی باید بزودی در صحن علنی مجلس مطرح شود تا برخی مشکلات بانوان با اجرای این لایحه به حداقل برسد. چنین سال است که این لایحه به مجلس شورای اسلامی شده و اخیراً این لایحه در صحن علنی مجلس آماده شده است. او با بیان اینکه کارهای خوبی برای این لایحه صورت گرفته است، تصریح کرد: تا زمانی که این لایحه در صحن علنی مجلس شورای اسلامی مطرح نشود، نمی‌توان اظهارنظر دقیقی دربارهٔ آن داشت. البته تلاش‌هایی جدی صورت گرفته است که در این لایحه جایگاه و شان زنان حفظ شود.

یروسه حوزه اقلیت‌ها در کشور با احتیاط بیشتر پیش می‌رود و دید امنیتی و سیاسی به آنان وجود دارد. درحالی‌که احقاق حقوق زنان باعث تقویت یک سیستم می‌شود.

- به‌تنگ‌نظری‌هایی اشاره کردید و البته حساسیت ویژه‌ای که روی موضوع زنان وجود دارد؛ اما از زنان در این روزها مطالبات‌هایی را از مسئولان می‌خواهید. من فکر می‌کنم و می‌بینم که این مسئله منفعت یک طبقه و منفعت یک جنس را در پی دارد. بر این اساس سعی می‌کنند قوانین را تبصره بزنند، تعداد آن را کاهش دهند و در واقع وقایع خوبی می‌کنند. زنان را تنگ‌تر و تنگ‌تر می‌کنند؛ یعنی با تگ‌نظری به حوزه زنان نگاه می‌کنند. در یک بحثی صحبت می‌کردم و می‌گفتم ما زنان تلاش کردیم. آنها می‌گفتند یعنی چه که تلاش کردید؟

لایحه «حفظ کرامت و حمایت از زنان در برابر خشونت» که پس از گذشت نزدیک به ۱۰ سال از تدوینش بالاخره دیماه سال گذشته در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد، همچنان در دست بررسی پارتاستان‌نشین‌هاست و به گفته سخنگوی فراکسیون زنان مجلس، جلسات مختلفی برای اعمال اصلاحاتی روی آن نیز برگزار شده تا هنگام ارائه آن به صحن علنی تصویب شده و مجدداً به کمیسیون مربوطه بازگشت داده نشود.

توزین لایحه «حفظ کرامت و حمایت از زنان در برابر خشونت» در معاونت امور زنان و کمیسیون اجتماعی مجلس است. درحالی‌که در این لایحه نیز حمایت از حقوق قانونی هرچه بیشتر از زنان خشونت‌دیده آغاز شد که وقفه‌های طولانی مدت محالی به تکمیل فرآیند تدوین و تصویب آن در دولت یازدهم نداد. سرانجام نیز پس از قتل «روینا»، دختر ۱۴ ساله گیلانی به دست پدرش در خرداد ۹۹ برپسی این لایحه در معاونت امور زنان و خانواده جمهوری دولت یازدهم به جریان افتاد و به دلیل داشتن مواد قضائی برای اعلام نظر به قوه قضائیه رفت. در آنجا نیز با تغییرات محتوایی و اسامی همراه شد و نهایتاً برای بررسی مجدد به کمیسیون لوایح دولت بازگشت و چهاردهم دی سال گذشته با ۵۷ ماده در هیئت دولت تصویب شد و حدود چهار ماه پس از آن نیز در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد.

در این میان نیز در حد حاصل تصویب لایحه در دولت و اعلام وصول آن در کمیسیون‌ها و بی‌گاه اخباری از خشونت علیه زنان شنیده می‌شد که برخی سنولان امر به جای تبصره بررسی و تصویب ایچه، ترویج تأخیر در تدوین، تصویب و اعلام وصول را به زمینس بیکدیگر می‌انداختند، به طوری که معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهوری وقت، تعلل در اعلام وصول لایحه را به نمایندگان قلمب شاعر مطرح می‌شود.

● **شما صحبت‌هایی کردید درباره اینکه مسئولان باید صدای زنان را بشنوند، اعتراض‌های آنان را بالا ببرند؛ این کارها را پانینشان بردارند و مشارکت سیاسی و اجتماعی آنان را بالا ببرند؛ این کارها را مسئولان باید انجام دهند، اما سوال من این است که در حوزه زنان چه کاری را انجام باید دهند؟**

فکر می‌کنم نباید درباره زنان زیاد حرف بزنند. ببینید دربارۀ زنان و مقام مادر و زنان صحبت می‌شود، اما شما هیچ تأثیر عمیقی در زندگی عمومی زنان یا جنبه‌های دیگر زندگی آنها نمی‌بینید. همچنین در این مدت اگر با تأمل و با دقت حرف بزنند و بیشتر شنوند، خیلی خوب می‌شود. حرفم این است که مسئولان باید مطالبات زنان را گوش کنند و کمتر حرف بزنند. بعد از این همه سال که فقط خودجوش حرف زدند، دیایلوگی را با جامعه زنان آغاز کردند. ببینند به چه نتیجه‌ای می‌رسند.

به هر حال کسانی هستند که مسئولانند؛ مسئول اجرائی و مسئولان قانون‌گذاری می‌توانند جلساتی را بگذارند و دایلوگی را با جامعه زنان برقرار کنند یا اینکه بگویند ما امروز نتسبیم تا بشنوم شما در این حوزه چه می‌گویید. معاونت امور زنان و نماینده مجلس صدای دستگاه‌های مختلف شنیده‌اند، اما این‌سال قطعاً زنان مطالبات دیگری را مطرح می‌کنند، اما فکر می‌کنم این لایحه یکی از بهترین قوانینی است که می‌تواند به نفع جامعه و زنان تصویب شود.

- در این مدت زنان مسائل مختلفی را مطرح کردند، به نظر شما بهترین دغدغه زنان در این مدت چه بود؟

آنها صحبت کند و ببینند قسز زن جوان ایرانی چه مطالباتی دارد؛ ولی من ندیدم این گفت‌وشنود انجام شده باشد.

- اشاره کردید که برخی از سنولان صدای زنان را کمتر یا ضعیف‌تر می‌شنوند. چرا آنها این صدا را کمتر می‌شنوند؟ چرا گروه‌های زنان را کمتر می‌بینند؟

زنان نمی‌ای از جمعیت‌های ارتشکلی می‌توانند استفاده کنند. در واقع این براساس معیارهای ملی‌المللی ارزیابی می‌شود. دالما رو به دولتی است؛ یعنی اگر روزهای زان یاد شد مثلا در دولت یازدهم، دوازدهم، چهاردهم، پانزدهم و شانتم) و میزان مشارکت مقداری بالاتر می‌رود، بالاخره سال این روزها با کادیل هسته می‌شود یا هم همان حال باقی می‌ماند؛ یعنی ما شاهد گسترش و افزایش آن در کشور بودیم. مشارکت اقتصادی زنان، اما از زنان تحصیل‌کرد کم نادیرم و هر سال اعلام می‌شود بیش از ۵۰ درصد کسانی که وارد دانشگاه‌ها می‌شوند، زنان هستند. درعین‌حال توانمندی اقتصادی زنان به‌هیچ‌وجه قابل مقایسه با مردها نیست. ما بیش از ۲۰ میلیون زن خانه‌دار داریم. من نمی‌گویم که همه زنان باید کار کنند؛ اما زناتی که کار هستند وارد بازار کار شوند و می‌خواهند توانمندی اقتصادی داشته باشند. یکی از دغدغه‌ها یعنی حکمیت جج سهمگی را برای آنها ندیده است تا آنها بتوانند وارد بازار کار اقتصادی شوند و سهمی از این مشارکت اقتصادی داشته باشند. مشارکت سیاسی هم همین‌گونه است. بیشترین امار مشارکت سیاسی در مجلس هم کمترها از شش درصد بود. سه سال دیدیم چه تعداد در این مجلس بودند؛ بعضی‌ها می‌گفتند امیدوار هستیم این تعداد افزایش پیدا کند؛ اما این آمار در مجلس یازدهم کاهش پیدا کرد. ببینید، در گویت یک تبعیض مثبتی قابل مشاهده است. البته من این را به‌عنوان پیشنهاد مطرح نمی‌کنم؛ بلکه آن را به‌عنوان یک مثال می‌گویم که آنها ۵۰ سهم کرسی را در زنان اختصاص دادند. این سهم درخورتوجهی است؛ ولی در ایران حتی این تبعیض مثبت را در نظر نگیرند. تعداد زیادی از زنان براساس قابلیت‌ها و توانایی‌هایی که دارند، نطقی می‌توانند وارد مجلس شوند. کار خیلی مهمی که در دولت دوازدهم براساس برنامه ششم توسعه انجام شد و حاصل آن

^[1] در این مدت چه بود؟

^[2] در این مدت زنان مسائل مختلفی را مطرح کردند، به نظر شما بهترین دغدغه زنان در این مدت چه بود؟